

טלטול גוסס למניעת ניוול המת

לכבוד העורך,

אבקש להעיר על דברי "מפתח מוער" שנתפרסם באסיא מט-נ (תמוז תש"ן). מובא שם בעמ' 158 סעיף 131, ובספר אסיא ח' בעמוד 432, כדלהלן:

"טלטול גוסס במקום שיש חשש שינוולוהו אם ימות בבית החולים. הרב משה שטרן. באר משה ח"ח, סי' רלט-רמג, עמ' רל-רלח."

תמהתי מאד למקרא הדברים הללו, שהרי מקובלנו ייהרג ולא יעבור כדי שלא להרוג אפילו גוסס, וכאן מתירים להרוג כדי "להצילו" מניוול? אכן לאחר העיון במקור רווח לי. המחבר שליט"א יוצא חוצץ נגד אלו האומרים כך.

אבקשכם לפרסם מכתבי זה, ע"מ לתקן הדבר.

בכבוד רב,

הרב שמעון שטרן

תגובת הכותב:

בציטוטו של הקורא הנכבד אין כלל כדי השגה, שהרי "טלטול גוסס במקום שיש חשש כי ינוולוהו אם ימות בבית החולים" זוהי הכותרת של נושא הדיון ותו לא. כוונתו בודאי למה שכתבתי שם בהערה למסקנת הדיון: "כשאין כוונתו לקרב מיתתו, אלא לכבודו שלא יתנוול – מותר". אם כך הצדק עמו. שכן עיון נוסף באותן תשובות מעלה כי אכן הרב משה שטרן העלה במסקנתו לאסור מכח כמה ראיות. ברם לא במקומה הרתיעה מהרעיון שתיתכן אפשרות כזו להלכה, ואף הובעה טלפונית באזניי. "רב גדול אחד" אמנם התייר, בסברו שהאיסור להזיז גוסס הוא רק כשמתכוין לקרב מיתתו אך לא כשמעוניין בטובתו. הוא פירסם את תשובתו בירחון לקט שושנה, שנה י, תש"ג, סי' יא, לב, לו. בגלל נדירות הירחון שנדפס שנה לפני המשלוחים לאושוויץ, לא עלה בידי לצערי לראותו כדי לברר מי הוא אותו רב גדול. גם הרב שטרן שהשיג עליו, פותח כי בהשקפה ראשונה עלה בדעתו להתייר לטלטל את הגוסס, ואף הביא לכך ראייה מגמ' ע"ז דף יח ע"א.

אני שמח על הזדמנות זו המאפשרת לי לשוב ולהדגיש כי אין בשום פנים לראות ברשימותיי משום קיצור פסקי הלכות. אין הן אלא ציונים ביבליוגרפיים גרידא, הגומלים חסד עם מי שאין עיתותיו בידו לחפש חומר הדרוש לו, ובכל מקרה יש לעיין במקורם של דבריים.

בכבוד רב,

הרב מאיר וונדר

מקור: אסיא סא-סב, עמ' 5-9, 1998

הערת העורך: ראו גם משכ' הגרש"ז אויערבאך ויבל"א הגר"ש וואזנר בנושא הזזת גוסס בחדר מיון, אסיא נה, עמ' 43-45.